

汉藏对照

ཁྱ་བོད་ཀྱི་སྐད་

“赤脚医生”教材

“རྒྱ་ལོ་ལྷན་སྐྱོད་པའི་”སློབ་དེབ་

青海医学院

青海民族学院编译

མཚན་ཐོན་གསལ་པོ་ལྷན་སྐྱོད་པའི་

མཚན་ཐོན་མི་རིགས་སྐད་ཁྱ་བོད་ཀྱི་སྐད་སྐད་ཀྱི་སྐད་

ཐུ་བོད་ཤན་ཐུར

“ཀད་རྟེན་སྒྲན་པའི”སྒྲོབ་དེབ

(ནང་ཁྱེད་ཀྱི་སྐོར་གྱི་བོད་ལྗོངས་)

གིས་ཕྱི་མ་ལྟར་བྱས་པ་

1972. 3.

毛主席语录

མཐོ་གུའུ་ཞི་འི་གསུང་བཀུས

领导我们事业的核心力量是中国共产党。

指导我们思想的理论基础是马克思列宁主义。

ང་ཚེ་ལས་དོན་གི་འགོ་བཟུང་བྱེད་མཁན་སྒྲིག་
ཤིང་གི་སྒྲུབ་སྐྱབས་ཤིང་གི་གུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་ཡིན།

ང་ཚེ་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲན་བྱེད་ཡས་གི་རིུ་
པའི་གཞུང་ལུགས་གི་ཆང་གཞི་ནི་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་
རིང་ལུགས་ཡིན།

备战、备荒、为人民。

དམག་འབྲུག་གི་གྲ་སྒྲིག་དང་, ཟུག་སྒྲུབ་གི་གྲ་
སྒྲིག་, མི་དམངས་ལ་ཞབས་འདེགས་བཅས་བྱེད་
དགོས།

把医疗卫生工作的重点放到农村去。

སྒྲན་བཅོས་འཕྲོད་སྟེན་གི་ལས་ཀའི་གཙོ་གནད་
དེ་གྲོང་གསེབ་ལ་འཛོག་དགོས་པ་

我们必须告诉群众，自己起来同自己的文盲、迷信和不卫生的习惯作斗争。

ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མང་ཚོགས་ལ་རང་ཉིད་་་་་
ཡར་ལངས་ནས་རང་ཉིད་གི་ ཡིག་ ཚིངས་ དང་
ཚིངས་དང་, གཙང་སྒྲར་དང་དོད་མི་བྱེད་པའི་
གོམས་གཤིས་བཅས་ལ་འཕྲབ་ཚུད་བྱེད་དགོས་པའི་
བསྐབ་བྱ་གཏོང་དགོས་གི་རེད་པ་

应当积极地预防和医治人民的疾病，推广人民的医药卫生事业。

དུར་བཅོན་ཆེན་པོའི་སྒྲན་ནས་མི་དམངས་གི་ནད་
རིགས་སྟེན་འགོག་དང་སྒྲན་བཅོས་བྱས་ཐོག་, མི་
དམངས་གི་སྒྲན་བཅོས་འཕྲོད་སྟེན་གི་ལས་དོན་ཁྱབ་་
གདལ་དུ་སྒྲེལ་དགོས་གི་རེད་པ་

白求恩同志毫不利己专门利人的精神，表现在他对工作的极端的负责任，对同志对人民的极端的热忱。每个共产党员都要学习他。

སྒྲོ་མཐུན་པའི་ཆིང་ཞིན་གི་རང་དོན་སྒྲུ་ཅམ་.....
ཡང་མེད་པར་གཞན་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲུ་པའི་སྒྲིང་.....
སྒྲུ་བས་དེ། ཁོང་གིས་ལས་ཀར་འགན་ཁུར་ཏེ་ཅང་
ཆེན་པོ་བྱེད་གི་ཡོད་པ་དང་། སྒྲོ་མཐུན་དང་མི་
དམངས་ལ་ལྷག་བསམ་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱེད་གི་ཡོད་
པ་དེའི་ཕྱོག་ནས་མཆོན་གི་ཡོད་པ་རེད། གྲུང་ཁྲན་
ཏང་ཡོན་ཆང་མས་ཁོང་ལ་མིག་དབེ་བལྟས་ནས་
སྒྲུ་སྒྲིང་བྱེད་དགོས་གི་རེད།

下定决心，不怕牺牲，排除万难，去争取胜利。

སེམས་ཐག་གཙང་བཅད་། ཞི་རྒྱུར་མི་སྒྲུག་།
དཀའ་ཁྱིུང་བསད་བཅས་གིས་རྒྱལ་ཁ་ལེན་དགོས།

国家的统一，人民的团结，国内各民族的团结，这是我们的事业必定要胜利的基本保证。

ཀླུ་ཁབ་གི་བཅིག་གྱུར་དང་། མི་དམངས་གི་
མཐུན་སྦྲེལ་། ཀླུ་ནང་གི་མི་རིགས་ཁག་གི་མཐུན་
སྦྲེལ་བཅས་ནི། ང་ཚོའི་ལས་དོན་ལ་ཀླུ་ཁ་ཏན་
ཏན་ཐོབ་ཐུབ་པའི་རྩ་བའི་འགན་ལེན་རེད།

团结起来，争取更大的胜利。

མཐུན་སྦྲེལ་བྱས་ནས། ཀླུ་ཁ་སྤར་ལས་ཆེ་
བཅིག་བརྩན་ལེན་བྱེད་དགོས།

编译者的话

ཕྱི་མ་སྐྱུང་པའི་གཏམ་

遵照伟大领袖
毛主席“把医疗卫生工
作的重点放到农村去”
和“认真搞好斗、批、改”
的伟大教导，在中共青
海医学院核心小组和中
共青海民族学院核心小
组及驻院工人、解放军
毛泽东思想宣传队的领
导下，广大革命师生以
战无不胜的毛泽东思想
为锐利武器，狠批叛徒、
内奸、工贼刘少奇的反
革命修正主义教育路线
和医疗卫生路线，深入
农村、牧区，为工农兵
防病治病，接受贫下中

ཐོག་མའི་ཆེན་མོ་ལ་འཇུག་པའི་གཏམ་ལྟར་“སྐྱུང་
བཅོས་འཕྲོད་ཞེན་གི་ལས་ཀའི་གཙོ་ལོ་
གནད་དེ་སྤྱང་གསེབ་ལ་འཇོག་དགོས་”
པ་དང་, “ནན་ཏན་གི་སྒྲིག་སྐྱོང་འཐབ་
འགག་ བཅོས་ གསུམ་ ཡག་ བོ་ བྱེད་
དགོས་”པའི་ཐོག་མའི་ཆེན་མོ་སྐྱུང་གི་ལ་བཅི་སྐྱུང་གུས་
ནས་ཀྱང་གུང་མཆོ་སྒྲིག་གས་རིག་སྐྱོང་གྱི་ཆེན་མོ་
སྒྲིག་གིང་ཆོ་རུང་དང་གུང་གུང་མཆོ་སྒྲིག་མི་རིང་སྐྱོང་
གྱི་ཆེན་མོ་སྒྲིག་གིང་ཆོ་རུང་དང་, སྐྱོང་གྱི་ཆེན་
མོ་དེ་གཉིས་སུ་བཅའ་སྤྱད་བྱེད་མཁན་བཅོ་པ་དང་
བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་མའོ་ཙེ་དྲུང་དགོངས་པ་དེའི་
བསྐྱགས་ཏུ་ཁག་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་, རྒྱ་ཆེན་གསར་
བཅའི་དགེ་སྐྱོང་རྣམས་གིས་འཐབ་ན་མི་རྒྱལ་བ་མེད་
པའི་མའོ་ཙེ་དྲུང་དགོངས་པ་མཆོན་ཆ་རྣེས་ཅན་དུ་
བྱས་ནས་, རོ་ལོག་པ་དང་, བར་རུལ་པ་, བཅོ་
རྒྱན་བཅས་ཡིན་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེན་མོ་གསར་བཅའ་རོ་
ཆོལ་བྱེད་པའི་བཅོ་བཅོས་རིང་ལུང་གི་སྐྱོང་གས་ལས་
ཐུགས་དང་སྐྱུང་བཅོས་འཕྲོད་ཞེན་ལས་ཐུགས་ལ་.....
དགག་པ་ནན་མོ་བརྒྱབ་པ་དང་, སྤྱང་གསེབ་དང་
འཕྲོག་ཁུལ་དུ་སྐྱོང་ནས་, བཅོ་ཞིང་དམག་གསུམ་གི་
དོན་དུ་ནད་འགོག་ནད་བཅོས་བྱས་པ་དང་, ཞིང་

农、贫苦牧民的再教育。我们在教育革命的实践中，深深感到编译一本适合我省农牧区实际情况的汉藏对照《“赤脚医生”教材》，对于培养一支无限忠于毛主席的无产阶级革命路线的藏族“赤脚医生”队伍具有十分重大的政治意义。为适应当前培训“赤脚医生”的需要，我们在过去编写的“赤脚医生”培训教材的基础上，经过广泛征求意见，再次做了修改，现铅印成册，以供我省藏族地区培训“赤脚医生”时参考使用。

由于我们认真学习马克思主义、列宁主义、毛泽东思想不够，中西医结合的群众运动还没有深入广泛的开展，对广大农村牧区的实际

དབུལ་ཞིང་འབྲིང་ལོག་མ་དང་འབྲོག་པ་དབུལ་པོ་ཞི་
ཡང་སྐྱར་སློབ་གསོ་དང་ལེན་བྱས་པ་རེད། ང་ཚོས་
སློབ་གསོའི་གསར་བཟུང་བྱེད་པའི་ལག་ལེན་ལས་རང་
ཞིང་གི་ཞིང་འབྲོག་ས་ཁུལ་གི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་དང་
མཐུན་པའི་རྒྱ་བོད་ཤན་སྐྱར་གི་《“ཀང་ཇེན་སྐན་པའི”
སློབ་དེབ》ཅིག་ཚུ་སྐྱར་བྱེད་རྒྱ་དེ། མའོ་ཀླུ་ཞིའི་
འབྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་གསར་བཟུང་ལས་ཕྱོགས་
ལ་སློ་དཀར་ཆད་མེད་བྱེད་པའི་བོད་རིགས་གི་
“ཀང་ཇེན་སྐན་པའི”དབུང་ཁྲེ་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པར་
ཆབ་སྲིད་གི་དོན་སྤྱིང་གལ་འགངས་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་
ཡོད་ཚུལ་སྤྱིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་ཤེས་སོང་།
མིག་སྔར་“ཀང་ཇེན་སྐན་པའི”གསོ་སྦྱང་བྱེད་པའི་
དགོས་མཁོ་སྐྱོན་ཐབས་བྱེད་ཆེད། ང་ཚོས་ད་ཁྲེ་
བཙམ་པའི་“ཀང་ཇེན་སྐན་པའི”གསོ་སྦྱང་སློབ་དེབ་གི་
མང་གཞིའི་ཐོག་ཡང་ས་ཁུལ་སྒྲིལ་བསམ་འཆར་སྤྱད་
ལེན་བྱས་ཏེ། ཡང་སྐྱར་ཁྱེད་ཀྱི་བཏང་ནས་ད་ལྟ་
ལྷགས་དཔར་དུ་བཏབ་ཏེ་སློབ་དེབ་དུ་སྐྱོན་པས་རང་
ཞིང་གི་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་གིས་“ཀང་ཇེན་སྐན་པའི”
གསོ་སྦྱང་བྱེད་རྒྱའི་དབུང་གཞིའི་སྒྲིག་དེབ་བྱེད་ཆོག།

ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོས་མར་ཁི་སི་རིང་ལུགས་
དང་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་མའོ་ཅེ་དུང་དགོངས་
པ་སློབ་སྦྱང་ནན་ཏན་བྱེད་རྒྱ་མི་འདང་བ་དང་།
ཀྱང་དབྱི་དང་ཞི་དབྱི་བྱང་འབྲེལ་བྱེད་པའི་མང་
ཆོགས་ལས་འགྲལ་གཏིང་ཟབ་དང་ཡང་ས་ཁུལ་སྒྲིལ་
དར་སྤེལ་བྱས་མེད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཁྲོང་གསེབ་དང་འབྲོག་

情况掌握和认识存在很大差距，加之，时间短，资料少，缺乏经验，因此，在教材的革命性、科学性以及译文的准确性方面，还存在不少缺点和错误，恳切希望革命同志批评指正，以便进一步修改。

在本教材编译过程中，曾得到青海省尖扎县革委会、青海师范学院革委会、青海省湟源县人民医院革委会等单位以及广大“赤脚医生”同志的大力支持和协助，特此致谢。

ཁུལ་གི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་ཁྲོད་དུ་ཆུད་པ་དང་ངོས་...
འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་ལྟར་མི་འདང་ས་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་
པ་མ་ཟད་, དུས་ཡུན་ཐུང་ཞིང་དབུད་གཞི་ཉུང་བ་
ཉམས་སྦྱང་མི་འདང་བ་བཅས་གི་རྒྱུ་གིས་, སློབ་དེབ་
འདིའི་གསར་བཅའི་རང་བཞིན་དང་, ཚན་རིག་རང་
བཞིན་, སྒྱུར་ཡིག་གི་ཡང་དག་རང་བཞིན་བཅས་གི་
ཐད་ལ་, ད་དུང་སྦྱོར་དང་ལྗོངས་འབྲུལ་མི་ཉུང་བ་ཅིག་
ཡོད་སྟེ་, ཕྱིན་ཆད་ཐུང་ལས་བཟང་བ་ཅིག་ལྟར་དག་
བྱེད་ཆེད་, ང་ཚོས་སྤོང་ཐག་པ་ནས་གསར་བཅའི་སློ་
མཐུན་ནམས་གིས་སྦྱོར་རྒྱུ་དང་དག་བཅས་བྱེད་རྒྱུ་
རེ་བ་ལྟུ་

སློབ་དེབ་འདི་ཙམ་སྒྱུར་བྱེད་པའི་བྱ་རིམ་ནང་,
མཚོ་སྔན་ཞིང་ཆེན་གཙན་ཚ་ཞུན་གི་གསར་བཅའི་ལུ་
ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་, མཚོ་སྔན་དགེ་ལྡན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་
མོའི་གསར་བཅའི་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་, མཚོ་སྔན་ཞིང་
ཆེན་རྫོང་ཡོན་ཞུན་མི་དམངས་སློན་ཁང་གི་གསར་...
བཅའི་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་སྐབས་སྤེལ་ག་དང་, དེ་མིན་
ཀྱི་ཆེ་ “ཀང་རྒྱུན་སློན་པ” སློ་མཐུན་གིས་ཤུགས་ཆེན་
པོའི་རྒྱབ་སྦྱོར་དང་རྟོག་རམ་གནང་ཡོད་པས་, འདིར་
དམིགས་བསལ་གིས་བཀའ་ངོན་ཆེ་ཞེས་བྱ་གི་ཡིན་

目 录

དཀར་ཆག

第一章 人体的基本构造

ལུ་དང་པོ་ མིའི་ལུས་པོའི་རྩ་པོའི་ཆགས་ལུགས་

第一节 骨骼	4	ས་བཅད་དང་པོ་ རྩ་པོ་	4
第二节 肌肉	9	ས་བཅད་གཉིས་པ་ ག་གནད་	9
第三节 呼吸系统	13	ས་བཅད་གསུམ་པ་ འབྱིན་རྩལ་མ་ལག་	13
第四节 循环系统	18	ས་བཅད་བཞི་པ་ འཁོར་སྐྱོད་མ་ལག་	18
第五节 消化系统	26	ས་བཅད་ལྔ་པ་ འཕྲ་བྱེད་མ་ལག་	26
第六节 泌尿系统	31	ས་བཅད་དྲུག་པ་ གཅིན་ཁུངས་མ་ལག་	31
第七节 生殖系统	34	ས་བཅད་བདུན་པ་ རྩེ་འཕེལ་མ་ལག་	34
第八节 脑和神经	41	ས་བཅད་བརྒྱད་པ་ ཁྲད་པ་དང་དབང་རྩ་	41
第九节 感觉器官	46	ས་བཅད་དགུ་པ་ ཆོར་ཤེས་དབང་པོ་	46

第二章 农牧区卫生常识

ལུ་གཉིས་པ་ ཞིང་འབྲོག་ས་ཁུལ་གི་འཕྲོད་ཕྱིན་སྐོར་གི་རྒྱན་ཤེས་

第一节 食品卫生	60	ས་བཅད་དང་པོ་ ཟས་རིགས་འཕྲོད་ཕྱིན་	60
一、食物中毒	62	དང་པོ་ ཟས་དྲུག་ཕོག་པ་	62
二、牧区较常见的几 种食物中毒	66	གཉིས་པ་ འབྲོག་ཁུལ་དུ་རྒྱན་མཐོང་ཅམ་གི་ཟས་དྲུག་ ཕོག་པའི་རིགས་འགའ་ཞིག་	66
第二节 水粪卫生管 理	74	ས་བཅད་གཉིས་པ་ རྩ་པོ་འཕྲོད་ཕྱིན་དོ་དམ་བྱེད་ པའི་སྐོར་	74
一、保护水源	74	དང་པོ་ རྩ་པོ་མཆོད་སྐྱོང་བྱེད་པ་	74
二、饮水消毒	75	གཉིས་པ་ འཕྲུང་རྩེའི་དྲུག་ལེལ་རྩལ་	75
三、垃圾粪便卫生 管理	77	གསུམ་པ་ གད་མྱིགས་དང་གཅིན་སྐྱུག་གི་འཕྲོད་ཕྱིན་ དོ་དམ་བྱེད་པའི་སྐོར་	77
第三节 除害	79	ས་བཅད་གསུམ་པ་ གནོད་རིགས་གསོད་པ་	79

一、灭虱	80	དང་པོ་, རྒྱུ་གསུམ་པ་	80
二、灭鼠	82	གཉིས་པ་, རྒྱ་བ་གསུམ་པ་	82
三、灭蚤	83	གསུམ་པ་, རྒྱ་བ་གསུམ་པ་	83

第三章 针灸、按摩与拔火罐疗法

འུ་གསུམ་པ་ ཁབ་བཅའ་དང་, གནོན་འཕུར་, མེ་བུམ་བཅས་གི་གསོ་ཐབས

第一节 针灸疗法	85	ས་བཅད་དང་པོ་ ཁབ་བཅའི་གསོ་ཐབས	85
针灸基本知识	85	ཁབ་བཅའི་སྐར་གི་རྩ་བའི་ཤེས་བྱ་	85
一、针法	87	དང་པོ་, ཁབ་གི་གཅག་རྩལ་	87
二、怎样艾灸	99	གཉིས་པ་, མེ་བཅའ་ཇི་ལྟར་འདེབས་པ་	99
常用穴位	100	རྒྱ་བ་ཀོལ་གསང་མིག་	100
一、穴位取法	100	དང་པོ་, གསང་མིག་བཅའ་ཐབས་	100
二、身体各部穴位	102	གཉིས་པ་, ལུས་པོའི་ཁག་སྐོམ་མའི་གསང་མིག་	102
常见病症的针灸治疗	126	རྒྱ་མཐོང་ནད་རྟགས་གི་ཁབ་བཅའི་གསོ་ཐབས་	126
一、针刺时间与配穴	126	དང་པོ་, ཁབ་གཅག་གི་རྩལ་ལྟན་དང་གསང་ལྟེབ་རྩལ་	126
二、常见病症的治疗	129	གཉིས་པ་, རྒྱ་མཐོང་ནད་རྟགས་གི་གསོ་བཅོས་ཕྱད་རྩལ་	129
皮肤针	137	ཕགས་ཁབ་	137
一、针具	137	དང་པོ་, ཁབ་ཆས་	137
二、怎样扣打皮肤针	137	གཉིས་པ་, ཕགས་ཁབ་ཇི་ལྟར་གཅག་རྩལ་ཕྱད་རྩལ་	137
三、治疗什么病	139	གསུམ་པ་, ནད་གང་ཞིག་ལ་གསོ་བཅོས་ཕྱད་པ་	139
四、叩打什么部位	139	བཞི་པ་, གནས་ཁག་གང་ཞིག་ལ་གཅག་རྩལ་ཕྱད་པ་	139
第二节 按摩疗法	143	ས་བཅད་གཉིས་པ་ གནོན་འཕུར་གསོ་ཐབས་	143
基本手法	143	རྩ་བའི་ལག་ཐབས་	143
操作手法、部位和主治	147	བཀོལ་སྤྱོད་ལག་ཐབས་དང་, གནས་ཁག་, གཙོ་བཅོས་	147
常见病症的按摩疗法	159	རྒྱ་མཐོང་ནད་རིགས་གི་གནོན་འཕུར་གསོ་ཐབས་	159
第三节 拔火罐疗法	164	ས་བཅད་གསུམ་པ་ མེ་བུམ་རྒྱག་བའི་གསོ་ཐབས་	164

第四章 新医疗法

ལུ་བཞི་བ སྒྲ་བཙུག་ཕྱད་ཐབས་གསར་བ

第一节 新针疗法	167	ས་བཙད་དང་པོ་ ཁབ་གཙག་གསོ་ཐབས་གསར་བ་	167
一、新针疗法在操 作上的特点	168	དང་པོ་ ཁབ་གཙག་གསོ་ཐབས་གསར་བ་དེ་བཞི་པ་ སྒྱུད་ཐོག་གི་ཁྱད་ཆས་	168
二、新穴位介绍	169	གཉིས་པ་ གསར་གསར་རྩ་སྒྱུད་	169
三、几种病症的 针刺治疗	177	གསུམ་པ་ ནད་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཁབ་གཙག་གསོ་ བཙུག་ཕྱད་ཚུལ་	177
第二节 耳针疗法	182	ས་བཙད་གཉིས་པ་ རྩ་ཁབ་གསོ་ཐབས་	182
一、取穴原则	183	དང་པོ་ གསར་བཙུག་པའི་རྩ་དོན་	183
二、找反应点	186	གཉིས་པ་ རྩ་སྒྱུད་འབྲུད་ས་བཙུག་བ་	186
三、治疗方法	186	གསུམ་པ་ གསོ་བཙུག་ཕྱད་ཚུལ་	186
四、注意事项	187	བཞི་པ་ མཉམ་འཛིག་དོན་ཚན་	187
第三节 经穴注射		ས་བཙད་གསུམ་པ་ གཞུང་དུ་ཙེ་གསར་མིག་ཐོག་ སྒྲ་ཁབ་རྒྱག་པའི་གསོ་ཐབས་	188
疗法	188	དང་པོ་ གསར་མིག་ཐོག་ཁབ་སྒྲ་ཕྱང་ཚད་རྒྱག་པའི་ གསོ་ཐབས་	190
一、小剂量穴位 注射	190	གཉིས་པ་ རྩ་ཁབ་གསོ་ཐབས་	196
二、水针疗法	196	ས་བཙད་བཞི་པ་ གསར་མིག་སྒྱུད་སྒྲ་ཕྱད་པའི་གསོ་ ཐབས་དང་སྒྱུད་སྒྲུང་ཕྱད་པའི་གསོ་ཐབས་	200
第四节 穴位结扎疗法		དང་པོ་ གསར་མིག་སྒྱུད་སྒྲ་ཕྱད་པའི་གསོ་ཐབས་	200
及埋线疗法	200	གཉིས་པ་ གསར་མིག་ནང་སྒྱུད་སྒྲུང་ཕྱད་པའི་གསོ་ ཐབས་	202
一、穴位结扎疗法	200	གསུམ་པ་ མཉམ་འཛིག་དོན་ཚན་	203
二、穴位埋线疗法	202		
三、注意事项	203		

第五章 基本诊断知识

ལུ་ལྔ་བ ནད་གཞི་བརྟག་དཔྱད་སྒྲོར་གི་རྩ་བའི་ཞེས་ཕྱ

第一节 常用的辨证 论治	204	ས་བཙད་དང་པོ་ རྩ་བཞི་པ་ནད་རྟགས་འབྱུང་དཔྱད་ དང་གསོ་བཙུག་ཕྱད་ཐབས་	204
-----------------------	-----	---	-----

一、辨病因.....	206
二、四诊.....	208
三、八纲.....	214
四、八法.....	222
五、脏腑证治.....	228
第二节 临床检查.....	256
一、询问病史	
(问诊).....	258
二、体格检查.....	260
(一) 一般检查.....	260
(二) 头颈检查.....	262
(三) 胸部检查.....	264
(四) 腹部检查.....	280
(五) 肛门和外生殖器检查.....	287
(六) 脊柱及四肢的检查.....	287
(七) 神经系统检查.....	288
三、病人的分泌物和排泄物的一般检查.....	292
(一) 尿的一般性质检查.....	292
(二) 粪便的一般性质检查.....	294
(三) 痰的一般性质的检查.....	296
第三节 几种常见的症状.....	297
一、发热.....	299

དང་པོ་, ནད་རྒྱན་འབྱེད་དཔྱད་བྱེད་པ་.....	206
གཉིས་པ་, བརྟག་ཐབས་བཞི་.....	208
གསུམ་པ་, ཅ་གནད་བརྟུན་.....	214
བཞི་པ་, བཅོས་ཐབས་བརྟུན་.....	222
ལྔ་པ་, རྟོན་རྒྱུད་གི་ནད་རྟགས་འབྱེད་དཔྱད་དང་གསེང་བཅོས་བྱེད་ཚུལ་.....	228
ས་བཅད་གཉིས་པ་, སྒྲན་བཅོས་ལག་ལེན་ཐུག་གི་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཐབས་.....	256
དང་པོ་, ནད་གི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ཅད་བྱེད་ཚུལ་(འདི་བརྟག་).....	258
གཉིས་པ་, ལུས་པོར་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	260
(གཅིག) སྒྱིར་བཏང་གི་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	260
(གཉིས) མགོ་སྒྲིལ་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	262
(གསུམ) བྱང་ཁར་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	264
(བཞི) གསུམ་པར་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	280
(ལྔ) གཞུང་ཁ་དང་སྐྱེ་འཕེལ་དབང་པོ་བྱི་མར་.....	
བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	287
(དྲུག) སྐལ་ཕྱིར་དང་ཡན་ལག་བཞི་པོར་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	287
(བདུན) དབང་ཅའི་མ་ལག་ལ་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	288
གསུམ་པ་, ནད་པའི་ཟགས་ཐོན་དང་སྐྱོ་དང་འདྲི་བཤང་དང་སྐྱོ་ལ་སྒྱིར་བཏང་ཅན་གི་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	292
(གཅིག) གཅིན་གི་སྒྱིར་བཏང་ཅན་གི་རོ་བོར་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	292
(གཉིས) སྐྱག་པའི་སྒྱིར་བཏང་ཅན་གི་རོ་བོར་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	294
(གསུམ) ཁ་ལུད་གི་སྒྱིར་བཏང་ཅན་གི་རོ་བོར་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་ཚུལ་.....	296
ས་བཅད་གསུམ་པ་ རྒྱུན་མཐོང་ནད་རྟགས་འགའ་ཞིག་.....	297
དང་པོ་, ཚ་རྒྱས་པ་.....	299

二、头痛.....	307	གཉིས་པ, མགོ་ན་བ.....	307
三、昏迷.....	313	གསུམ་པ, དན་པ་ཤོར་བ.....	313
四、小儿惊厥.....	321	བཞི་པ, བྱིས་པའི་དངངས་འདར.....	321
五、咯血与呕血.....	327	ཉེ་པ, ཁྲག་ལྷ་དང་ཁྲག་སྒྲུག་པ.....	327
六、腹痛.....	332	བྱུག་པ, གསུམ་པ་ན་བ.....	332

第六章 常用诊疗技术

ལེན་བྱུག་པ རྒྱ་བཀོལ་ནད་གཞི་བརྟག་བཅོས་བྱེད་པའི་ལག་རྩལ

第一节 呼吸、脉搏、 体温、血压的 测量.....	339	ས་བཅད་དང་ཕོ་དབུགས་གཏོང་ལེན་དང, ཚ་འཕར, ལྗས་རྫོང, ཁྲག་གེད་བཅས་གི་ཚད་འཇལ་ཐབས་.....	339
第二节 注射技术.....	345	ས་བཅད་གཉིས་པ ཁབ་རྒྱག་ལག་རྩལ.....	345
第三节 青霉素敏感试 验法及青霉素 过敏休克的处理.....	351	ས་བཅད་གསུམ་པ ཆིན་མེས་སུའུ་ཚར་རྩ་ཡོད་མེད་ སྐར་ལ་ཚད་ལྡན་བྱེད་ཐབས་དང་ཆིན་མེས་སུའུ་ཚར་ རྩི་སྒྲན་ལག་ཅན་གི་ཞིབ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུང་བར་སྒྲན་ བཅོས་བྱེད་ཚུལ་.....	351
第四节 怎样进行消毒...	357	ས་བཅད་བཞི་པ དུག་ཇི་ཉར་ཐེལ་བ.....	357
第五节 灌肠法.....	360	ས་བཅད་ཉེ་པ རྒྱ་མར་སྒྲན་ཆུ་རྒྱག་ཐབས་.....	360
第六节 导尿方法.....	362	ས་བཅད་བྱུག་པ གཅིན་འདྲིན་ཐབས་.....	362
第七节 脓肿切开.....	365	ས་བཅད་བདུན་པ རྒྱ་སྒྲིབ་གཤག་ཐབས་.....	365
第八节 伤口换药.....	368	ས་བཅད་བརྒྱུད་པ མ་ཁའི་སྒྲན་བཛྲ་ཚུལ་.....	368
第九节 耳鼻异物的 处理.....	373	ས་བཅད་དགུ་པ རྩ་སྒྲིབ་ནད་དུ་ཤོར་བའི་དངོས་པོ་ གཞན་དག་ཕྱིར་ལེན་ཚུལ་.....	373
第十节 冷敷法与热 敷法.....	377	ས་བཅད་བརྒྱུད་པ འབྲུགས་ལྷམས་དང་ཚ་ལྷམས་བྱེད་ ཐབས་.....	377
第十一节 简易拔牙.....	380	ས་བཅད་བརྒྱུད་པ རྩ་ཐབས་བདེ་ཅན་གི་སྐོར་འབལ་ ཚུལ་.....	380
第十二节 局部麻醉.....	385	ས་བཅད་བརྒྱུད་པ རྩ་ཐབས་ཚམ་སྦྱིད་བཟི་བྱེད་ ཐབས་.....	385
第十三节 针刺麻醉.....	389	ས་བཅད་བརྒྱུད་པ ཁབ་གཅན་སྦྱིད་བཟི་བྱེད་ ཐབས་.....	389

第十四节 清创术	405	ས་བཅད་བཅུ་བཞི་བ་ སྒྲ་ཁ་གཙང་དག་བྱེད་ཐབས་	405
第十五节 心跳骤停的 急救	408	ས་བཅད་བཅུ་ལྔ་བ་ སྤྱིང་འབར་རྩོད་ཀྱི་མཚན་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་ ལ་ལྟར་སྒྱུར་བྱེད་ཚུལ་	408
第十六节 人工呼吸 法	412	ས་བཅད་བཅུ་དྲུག་བ་ མི་ཐབས་འབྱེད་ཚུལ་	412

第七章 常用药物知识

འཁྱུ་བདུན་པ་ རྒྱུན་བཞུགས་སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་

第一节 常用中药知 识	415	ས་བཅད་དང་པོ་ རྒྱུན་བཞུགས་ཀྱང་ཡོད་སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་ པའི་གྲུབ་	415
中药的性能	415	ཀྱང་ཡོད་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་རྩ་བ་	415
中药的炮制	417	ཀྱང་ཡོད་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་འདུལ་ཚུལ་	417
一、炮制目的	418	དང་པོ་, སྒྲུབ་འདུལ་བའི་དམིགས་ལུགས་	418
二、常用炮制方法	419	གཉིས་པ་, རྒྱུན་བཞུགས་སྒྲུབ་འདུལ་བྱེད་ཐབས་	419
服药及禁忌	422	སྒྲུབ་འདུལ་ཚུལ་དང་འཛུལ་བྱེད་	422
常用中药	423	རྒྱུན་བཞུགས་ཀྱང་ཡོད་སྒྲུབ་ཐབས་	423
一、解表药	423	དང་པོ་, ཕྱི་འགྲོལ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་	423
二、清热药	428	གཉིས་པ་, ཚ་སེལ་བའི་སྒྲུབ་	428
三、泻下药	438	གསུམ་པ་, རྒྱུང་སྒྲུབ་	438
四、利尿逐水药	440	བཞི་པ་, གཉིས་གཉིད་འདྲི་བྱེད་དང་ལུས་ལྡན་ཕྱི་ འཕྱད་གྱི་སྒྲུབ་	440
五、通气药	445	ལྔ་པ་, རྒྱུང་རྒྱ་བྱེད་ཕྱི་འདྲི་བའི་སྒྲུབ་	445
六、活血药	447	དྲུག་པ་, རྒྱུང་རྒྱ་བྱེད་ཕྱི་འདྲི་བའི་སྒྲུབ་	447
七、止血药	451	བདུན་པ་, རྒྱུང་གཙང་གྱི་སྒྲུབ་	451
八、止咳化痰药	454	བརྒྱུད་པ་, ལུ་འགོག་ལུད་སེལ་གྱི་སྒྲུབ་	454
九、治风湿药	457	དབུ་པ་, རྒྱུང་ཆུ་བཙོས་པའི་སྒྲུབ་	457
十、清暑药	460	བརྒྱུད་པ་, ཚ་གཤུག་སེལ་བའི་སྒྲུབ་	460
十一、祛寒药	462	བརྒྱུད་གཙང་གྱི་པ་, ལྷང་སེལ་བའི་སྒྲུབ་	462
十二、补益药	464	བརྒྱུད་གཉིས་པ་, ལུས་བྱིངས་གསོ་བའི་སྒྲུབ་	464
十三、消食药	475	བརྒྱུད་གསུམ་པ་, ཟས་འཕྱེད་གྱི་སྒྲུབ་	475
十四、软坚药	477	བརྒྱུད་བཞི་པ་, སྒྲ་འཕྲུལ་མཉེད་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་	477
十五、安神药	478	བཅུ་ལྔ་པ་, ལྷིང་སེམས་བྱེད་གསོ་བའི་སྒྲུབ་	478

十六、收敛药.....	482
十七、杀虫药.....	485
十八、外用药.....	487
十九、其它.....	489

第二节 常用中成药

知识.....	490
一、解表药.....	490
二、祛暑湿药.....	492
三、清热解毒药.....	494
四、止咳平喘药.....	496
五、胃肠药.....	498
六、祛风湿药.....	501
七、安神药.....	503
八、滋补强壮药.....	504
九、儿科用药.....	506
十、外用药.....	508
十一、妇科用药.....	509
十二、眼、耳科常 用药.....	510

第三节 常用西药

知识.....	511
一、解热止痛药.....	511
二、镇静催眠药.....	515
三、助消化药.....	518
四、制酸解痉药.....	520
五、镇咳、平喘药.....	522
六、泻药.....	525
七、止泻药.....	526
八、利尿药.....	527
九、抗贫血药.....	528
十、止血药.....	530

བཙུ་བྱ་པ་, བྱ་ཚུམ་གྱི་སྒྲན་.....	482
བཙུ་བྱ་ན་པ་, ཁྱོད་འབྲེ་གསོད་པའི་སྒྲན་.....	485
བཙུ་བྱ་ན་པ་, ཕྱི་སྒྲིང་གི་སྒྲན་.....	487
བཙུ་དགྲ་པ་, གཞན་དག་.....	489

ས་བཅད་གཉིས་པ་ ལྷན་པ་ཀོལ་ཀྱང་ཡོ་མོ་བཙུ་སྒྲན་

སྒྲིང་གི་ཤེས་བྱ་.....	490
དང་པོ་, ཕྱི་འགྲོལ་ཕྱིད་པའི་སྒྲན་.....	490
གཉིས་པ་, དབྱར་ཁའི་ཆ་ཆུན་སེལ་བའི་སྒྲན་.....	492
གསུམ་པ་, ཆ་སེལ་དྲུག་འཛུམས་གྱི་སྒྲན་.....	494
བཞི་པ་, ལྷ་འགྲོག་འཆར་འཛུམས་གྱི་སྒྲན་.....	496
ལྷ་པ་, ཡོ་ལྷ་ལྷ་སྒྲིང་གི་སྒྲན་.....	498
ཕྱག་པ་, ལྷ་ཆུན་སེལ་བའི་སྒྲན་.....	501
བྱུན་པ་, མིད་སེམས་བདེ་གསོའི་སྒྲན་.....	503
བཟུང་པ་, ལམ་བུངས་དང་ལམ་སྟོབས་གསོ་བའི་སྒྲན་.....	504
དགྲ་པ་, ཕྱིས་ནད་ཆད་ཁག་ལ་བཀོལ་བའི་སྒྲན་.....	506
བཙུ་པ་, ཕྱི་སྒྲིང་གི་སྒྲན་.....	508
བཙུ་གཅིག་པ་, མོ་ནད་ཆད་ཁག་ལ་བཀོལ་བའི་སྒྲན་.....	509
བཙུ་གཉིས་པ་, མིག་ནད་དང་ན་ནད་ཆད་ཁག་གི་ལྷན་ པ་ཀོལ་སྒྲན་.....	510

ས་བཅད་གསུམ་པ་ ལྷན་པ་ཀོལ་ཞི་ཡོ་སྒྲན་ཇས་གྱི་

ཤེས་བྱ་.....	511
དང་པོ་, ཆ་སེལ་གཟེར་གཅོད་གྱི་སྒྲན་.....	511
གཉིས་པ་, ཁམས་འཁྲུག་བདེ་གསོ་དང་གཉིད་སྐྱུལ་ཕྱིད་ པའི་སྒྲན་.....	515
གསུམ་པ་, འཇུ་ཕྱིད་ལ་ཡན་པའི་སྒྲན་.....	518
བཞི་པ་, ཡོ་སྒྲིང་འདུལ་བ་དང་ཆ་ཁུམ་སྟོད་འགྲོལ་ཕྱིད་ པའི་སྒྲན་.....	520
ལྷ་པ་, ལྷ་འགྲོག་འཆར་འཛུམས་གྱི་སྒྲན་.....	522
ཕྱག་པ་, ལྷ་ཆུན་སྒྲན་.....	525
བྱུན་པ་, འཁྲུ་གཅོད་གྱི་སྒྲན་.....	526
བཟུང་པ་, གཅིན་གཏོར་བདེ་ཕྱིད་གྱི་སྒྲན་.....	527
དགྲ་པ་, ཁག་ཞན་འགྲོག་པའི་སྒྲན་.....	528
བཙུ་པ་, ཁག་གཅོད་གྱི་སྒྲན་.....	530

十一、抗菌药物.....	531	འཇུ་གཅིག་པ་, ཟུན་འགྲོག་མཐོང་ཆས་.....	531
十二、抗结核药.....	534	འཇུ་གཉིས་པ་, ཅེ་ཏེ་འགྲོག་པའི་མཐོང་ཆས་.....	534
十三、驱虫药.....	535	འཇུ་གསུམ་པ་, ཁྲིག་འབྲུ་འདྲེད་པའི་མཐོང་ཆས་.....	535
十四、抗过敏药.....	537	འཇུ་འཁྱི་པ་, ཚར་ན་འགྲོག་པའི་མཐོང་ཆས་.....	537
十五、其它.....	538	འཇུ་ལྷ་པ་, གཞན་དག་.....	538
十六、常用外用药.....	540	འཇུ་བྱ་ག་པ་, ཟུན་འགྲོག་ཕྱི་སྤྱོད་གི་མཐོང་ཆས་.....	540
附录.....	544	ཞུ་ལྷན་.....	544
一、老幼剂量计算法...	544	དང་པོ་, ནད་པ་གྲན་གཞན་གི་མཐོང་ཆས་ཚད་འཇུ་	
二、常用公制及市制		ཐབས་.....	544
计量单位.....	546	གཉིས་པ་, ཟུན་འགྲོག་ཕྱི་ལུགས་དང་ལུགས་རྟོང་	
		གི་རྟོགས་གཞི་.....	546

第八章 常见内儿科疾病的防治

འཇུ་བརྒྱུད་པ་ ཟུན་མཐོང་ཁྲིག་ནད་དང་བྱིས་ནད་ཚན་ཁག་གི་ནད་

རིགས་འགྲོག་འཇོས་བྱེད་པའི་སྐོར་

第一节 麻疹.....	547	ས་བཅད་དང་པོ་ སྐབ་བྱ་.....	547
第二节 水痘.....	552	ས་བཅད་གཉིས་པ་ ཟུ་འབྲུམ་.....	552
第三节 流行性腮腺		ས་བཅད་གསུམ་པ་ རིམས་ཅན་འབྲུམ་མེན་ཆ་ནད་.....	554
炎.....	554	ས་བཅད་བཞི་པ་ ཟུང་ས་སྐྱའི་ཆ་ནད་.....	556
第四节 脊髓灰质炎.....	556	ས་བཅད་ལྷ་པ་ འགོ་བའི་རང་བཞིན་གི་མཆིན་པའི་ཆ་	
第五节 传染性肝炎.....	562	ནད་.....	562
一、黄疸型传染性肝		དང་པོ་, མཁྲིས་པ་མིག་མེར་ཅན་གི་འགོ་བའི་རང་བཞིན་	
炎.....	562	གི་མཆིན་པའི་ཆ་ནད་.....	562
二、急性和亚急性肝		གཉིས་པ་, ཟུར་བའི་རང་བཞིན་དང་ཅུང་ཙམ་ཟུར་	
细胞坏死型肝炎.....	565	བའི་རང་བཞིན་གི་མཆིན་པའི་ཞི་པའོ་རུལ་སྐམ་ཅན་	
三、无黄疸型传染性		གི་མཆིན་པའི་ཆ་ནད་.....	565
肝炎.....	567	གསུམ་པ་, མཁྲིས་པ་མིག་མེར་མེད་པ་ཅན་གི་འགོ་	
第六节 流行性脑脊髓		བའི་རང་བཞིན་གི་མཆིན་པའི་ཆ་ནད་.....	567
膜炎(流脑).....	569	ས་བཅད་བྱུག་པ་ རིམས་ཅན་ཁྲད་སྐྱའི་ཆ་ནད་(ཁྲད་	
		རིམས་).....	569